

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การปฏิบัติการจ่ายยาของบุคลากรร้านยาในอำเภอหนองม่วง
จังหวัดลพบุรี

ชื่อผู้เขียน นางสาวกนกวรรณ วงศ์วิวัฒน์

สาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์พรทิพย์ เชื้อมโนชาญ	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.จรัสพรรณ ส่วงนเสริมศรี	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.บุญบง จำเริญดารารัศมี	กรรมการ
อาจารย์ยงยุทธ เรือนทา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการปฏิบัติการจ่ายยาและปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติการจ่ายยาของบุคลากรร้านยา ซึ่งได้แก่ ความรู้ ประสบการณ์การทำงานในร้านขายยา การแสวงหาความรู้ ความคิดเห็นของบุคลากรในการให้บริการ และปัจจัยจากผู้รับบริการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรร้านยาในอำเภอหนองม่วง จังหวัดลพบุรี จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบสอบถาม แบบสังเกต และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก แบบสอบถามที่ใช้ได้ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและความเชื่อมั่น (ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นวิธีคูเดอร์ริชาร์ดสันได้ค่า 0.71)

ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติการจ่ายยาของบุคลากรร้านยาในระบบทางเดินอาหารและระบบทางเดินหายใจ ไม่ครอบคลุมทั้ง 4 ประเด็น ได้แก่ การซักถามอาการก่อนจ่ายยา การเลือกยาที่เหมาะสม การจ่ายยาในขนาดที่ถูกต้องและปลอดภัย การแนะนำวิธีการใช้ยาและการปฏิบัติ ในการดูแลตนเอง บุคลากรร้านยามีความรู้ในระบบทางเดินอาหารสูงกว่าร้อยละ 50 และระบบทางเดินหายใจต่ำกว่าร้อยละ 50 ประสบการณ์ในการทำงานร้านยาได้จากการเป็นลูกจ้างมาก่อนและสังเกต

การให้บริการจากผู้เชี่ยวชาญ การแสวงหาความรู้จากการอ่านหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์
คู่มือการโทรทัศน์ การเข้าอบรม และการสอบถามจากบุคลากรทางการแพทย์ ทัศนคติการให้บริการ
ที่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้มารับบริการ นอกจากนี้การปฏิบัติการจ่ายยาขึ้นอยู่กับปัจจัย
ผู้รับบริการ เช่น เศรษฐฐานะ การระบุนยาที่ต้องการ และการใส่ใจในการฟังคำอธิบาย

การศึกษาครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า คุณภาพของการปฏิบัติการจ่ายยาของบุคลากรร้านขายยาขึ้นอยู่กับ
กับบุคลากรร้านยาและผู้รับบริการ ดังนั้นการพัฒนาการปฏิบัติการจ่ายยาต้องอาศัยความร่วมมือจาก
ผู้ให้บริการและผู้รับบริการ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

Independent Study Title	Medication Dispensing Practice of Drugstore Personnel in Nongmuang District Lop Buri Province	
Author	Miss Kanokwan Wongwiwat	
Master of Public Health		
Examining Committee	Assoc. Prof. Porntip Chuamnochan	Chairman
	Assoc. Prof. Dr. Busabong Jamroendararasme	Member
	Assoc. Prof. Dr. Jarathbhan Sanguansermisri	Member
	Lect. Yongyuth Ruanta	Member

ABSTRACT

The purposes of this study were to find out the medication dispensing practice of drugstore personnel, and the factors (such as their knowledge, working experience, knowledge-seeking, opinion about service and also their clients) which influenced medication dispensing practice. The samples were nine drugstore personnel in Nongmuang District, Lop Buri Province. Data was collected by questionnaires, observation and indepth interviews. The questionnaires were pretested for content validity and reliability ($KR-20 = 0.71$).

The results showed that the medication dispensing practice related to gastrointestinal system and respiratory system did not cover all four categories, i.e. history taking, appropriate drug selection, dispensing, advice on drug uses and self-care. Drugstore personnel had a knowledge testing score on gastrointestinal system greater than 50% and respiratory system less than 50%. Their working experience was obtained from past employee and observation of profession's dispensing practice. Seeking knowledge was by reading books, magazine,

newspaper, watching television, participation in professional conference and discussion with public health personnel. Regarding the service, they were concerned with safety. Besides these factors, it depended on clients (such as socio-economic, purchasing drug that they wanted, concerning recommendations).

It was suggested that a quality medication dispensing practice depended on drugstore personnel and their clients. Therefore, it needs to improve both drug service provider and the clients.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University